
Kirstine Roepstorff
(Tekst: Daniel Kunitz)

Nyt brød ud af gammelt: En samtale med Kirstine Roepstorff

Vi talte hen over morgenmaden i Kirstines lejlighed i Kreuzberg, morgenen efter hun var vendt hjem fra Documenta 12 og Skulptur Projekte Münster. Bordet var dækket med kaffe, vandmelon og feta, andre oste, pølser og ristet rugbrød. The Tiger Lilies hylede i baggrunden.

D: Daniel Kunitz
K: Kirstine Roepstorff

D: Hvordan begyndte du med at lave collager?

K: Til at begynde med arbejdede jeg tredimensionelt, jeg lavede skulpturer, og sjovt nok var det en ufrivillig tur til Nepal og Indien, der fik mig til at ændre retning. Jeg tog af sted af personlige årsager – noget med en ekskæreste, der var meget interesseret i buddhisme. Nå, men jeg tilbragte ret lang tid i det her fjerne område med ikke rigtig at lave noget. Jeg var ung, jeg var lige begyndt på akademiet, hvilket jeg virkelig synes var spændende, og derfor følte jeg mig lidt desorienteret.

Jeg var så altså bare i et kloster og lavede ingenting, og jeg havde ikke rigtig noget ønske om at blive oplyst; jeg var der af andre årsager, jeg hængte bare ud med mine nye venner, munkene, gik tur i de beskidte gader eller sad på mit usle, lille værelse og læste eller tegnede eller sådan noget, indtil jeg pludselig indså, at for min SU, som jeg fik på det tidspunkt – vi (danskerne) får penge af staten – kunne jeg bede de lokale – det var i Nepal, det her – om at hjælpe mig med at producere ting med deres utrolige evner for håndværk. Jeg fik dem til at strikke skulpturer og brodere på banneragtige stofstykker. Mit første banner var et to meter højt broderi. Billedet var et lån fra en kommende film med Indiens på daværende tidspunkt eneste anerkendte og accepterede sexsymbol, Reika, som spillede den berømte Phoolan Devi, "The Beautiful Bandit, Queen of Flowers".

Hun havde en virkelig forfærdelig baggrund som lavkaste-hindu. Hendes brødre voldtog hende, hendes far voldtog hende, hendes onkler voldtog hende. Så en dag slog hun om: hun blev så vred, at hun begyndte at slå mænd ihjel, kun løbet og hovedsageligt fra høje kaster. Og så blev hun i løbet af meget kort tid røvernes dronning, med 200 mand i sit følge – denne her kvinde, som ingenting havde, ingen kaste, intet liv, overhovedet ingenting. Det er en fantastisk historie, fordi kvinder dér er ingenting, de bliver brændt... Hun overskred alle grænser. Jeg blev bare så forelsket i historien, og jeg lavede en hyldest til mine nye venner.

Det satte mig først i gang med den retning, jeg har fulgt lige siden. Indien åbnede mine øjne for "svage" materialers æstetik og kraft.

D: Hvad er der sket med de værker?

K: De eksisterer stadig et eller andet sted. Men noget, som er mere interessant, og som virkelig påvirkede mig, var, at jeg på samme rejse vågnede en morgen med sådan en... erkendelse, kan man kalde det. Jeg vågnede og vidste bare, at fra nu af var jeg nødt til at gøre det, der føltes spontant for mig – uanset min egen forståelse eller ræsonnement og især uanset andre menneskers smag, mening

eller vurdering.

Det var en erkendelse, fordi jeg ikke skulle anstrenge mig for det – det var allerede realiseret i min krop: mærkeligt nok var dét at skabe og producere fra dette øjeblik som at trække vejret, ret ubesværet men meget nødvendigt... det skal siges, at dette ikke har med kvalitet at gøre. Det handler om at frisætte kreativitetens dynamik og at reducere ressourcerne (tanke, krop og sjæl) til en enkel formidler.

D: Skyldes din brug af blade et ønske om at kommunikere bredt, fordi de er noget, som alle forstår?

K: Ja og nej. Jeg kan ikke tegne, og jeg ville aldrig kunne male noget, så folk ville genkende det, så ja. Nej – fordi der allerede findes så mange billeder i vores verden. Jeg ville synes, at det var spild af tid, hvis jeg tog et billede og oversatte det til mit eget sprog ved at male eller tegne det. Et andet aspekt er, at jeg bevidst ønsker at holde de enkelte billeder fri af min egen energi og mine egne følelser. Hvis jeg malede det, ville jeg tilføje en ekstra 'oversættelse' eller aftryk af det oprindelige billede, og det ville i højere grad blive 'min' virkelighed og ikke 'vores'. Jeg kan godt lide spændingen mellem virkeligheden, som den sædvanligvis præsenteres, som en slags kendsgerning, og modifikationen, som i dette tilfælde er min. Der er også en afhængighed billederne imellem: det er ikke bare det enkelte billede. Jeg leger med referencer i hele min produktion. Jeg opererer bevidst med begreber som tid, historie, begivenheder (politiske eller sociale). Jeg indsætter historiske såvel som fiktive personer, figurer som er produkter af vores kultur, Lady Chatterley, Hamlet, Homer. Jeg laver mine egne karakterer, såsom 'Balance', 'the moment man', 'the in-between', 'the dog called Loss', osv. Disse går igen i collagerne. Hvis jeg bruger et billede, gør det en forskel, om det er et billede af nogle unge mennesker, der sidder på et hjørne og ryger smøger i 2007, eller unge mennesker, der sidder på det samme hjørne i 1960'erne og ryger pipe. Handlingen er den samme, og de sidder på samme hjørne, men deres tøj er forskelligt, deres boligsituation er forskellig, de omgivende værker og deres bevidsthed om, hvad der foregår i billedet er forskellige. De her små detaljer er virkelig vigtige for mig. Både i mit liv og i mit arbejde insisterer jeg på, at alting har betydning. *Alles ting* har betydning. Selv hvis det virker, som om det ingen betydning har, har det betydning; det har måske endnu større betydning. Collage er et redskab, og for mig er det en måde at tænke på og se verden og reflektere over den...

D: Fordi du kan inkludere alting...

K: Fordi du kan inkludere alting – selv noget, der ikke er der. Hvis jeg har et billede af en kvinde med en hund, klipper jeg det måske ud og bruger det, men selv i det udklippede område, i det negative rum eksisterer kvinden stadig, hun er der bare ikke. Jeg kan bruge billedet, men hun har stadig en ramme, og rammen bevarer mindet om den fraværende kvinde. Hendes fravær er lige så vigtigt for mig som hendes tilstedeværelse.

Jeg gemmer alle mine udklip, alting, og jeg har dem i små æsker, sorteret efter forskellige farver, forskellige papirteksturer. Da jeg begyndte på det, tænkte jeg, "Hvorfor gør jeg det her? Det er så underligt." Indtil jeg indså, efter at have gjort det i mange, mange år, tonsvis af æsker, at hver gang, jeg påbegyndte et nyt værk, gik jeg til udklippene, tog noget derfra og startede en ny tråd. Det er den samme metode, man bruger, når man laver gammeldags rugbrød; man gemmer lidt af den gamle dej og bruger den, når man starter på et nyt brød; lagringen af det gamle giver smag og fylder til det nye. Det er en spøgelseshistorie,

det er minder, og på en måde den nedarvede erindring om det, der gik forud. Collage er ligesom at gå i skoven eller i en by. Der er huse, der er træer, men man går ikke *ind i* husene eller træerne, man navigerer efter fastlagte mål; man ser dem, man orienterer sig, men man går ind i mellem, i det endnu ikke fastlagte. Jeg er faktisk ligeglad med Bush, Gordon, Merkel, Abbas, Olmert, Prins Sheik af Dubai eller hvad de alle sammen hedder; de er faste værdier – jeg kan se dem, jeg kan relatere til dem eller ej. Men jeg er mest interesseret i det, der foregår ind imellem; det er der, jeg kan se dynamikken. Jeg er mindre interesseret i, hvem der bestemmer; jeg er interesseret i, hvem der bestemmer, hvem der bestemmer. For mig at se er det der, styrken ligger. Det er dels derfor, collage passer mig så godt, fordi jeg har alle billederne; det er dine billeder, det er vores billeder, alles, og jeg får dem til at hænge sammen.

D: Hvordan begynder du? Har du en idé, et billede?

K: Jeg kan begynde med hvad som helst. Jeg er meget optaget af verden. Når jeg ser et billede af vores blå planet, *elsker* jeg det. Meget af min grund til at gøre det, jeg gør, er, at jeg virkelig elsker de her forbindelser mellem kulturer, folk – jeg har ingen problemer med at indeholde hele verden. Men jeg reducerer den, når jeg beskæftiger mig med den. Det er jeg nødt til, det er for stor en mundfuld.

Det er derfor, jeg laver mere end én collage; hvis man handler med respekt og omhu, er der udveje nok til et helt liv og mere til. Se på os mennesker: nogle er præsidenter, nogle er landmænd, nogle er rigtig fattige, nogle er forretningsmænd, nogle er idealister, men i grunden er vi alle sammen bare pattedyr på to ben med evnen til at reflektere og handle. Vi trækkes alle med energier og behov såsom kærlighed, had, sult, sex, trangen til at føle os sikre og til at have noget meningsfyldt i vores liv. Vi har forskellige kulturer, uddannelser og referencerammer, og det resulterer i uendelig mange kombinationer af forståelser og tilgange til vores fælles virkelighed. Det, der for mig er fascinerende, er forskelligheden af vores historier og nægtelserne af, hvordan vi vælger at handle og agere. Det er i virkeligheden det, mine værker vokser ud af.

Selv om jeg er interesseret i, hvad der sker i verden på mange forskellige niveauer, er det ikke altid behageligt: det er ikke nogen behagelig verden, vi lever i. Vi har nedarvet en bestialske side i vores menneskelige natur, fordi vi vil mere end bare overleve. Jo bedre vi kender den, des bedre kan vi tæmme den. Det handler meget om at kende sig selv og vide, hvordan man kan værne om de værdier, vi tror på, mens man respekterer, at andre måske har valgt andre referencerammer.

For mig er dét at lave collager en måde at følge det, der sker, og reflektere over og behandle det på min egen måde. Det er en måde at lette mit indre pres; det er en måde at forhindre et hjerteslag. Og når jeg arbejder, sørger jeg altid for, at mine projekter har mange håndtag at gribe fat i. Jeg er faktisk totalt ligeglad med, om det er et smukt billede eller et smart billede. Jeg bruger en grim eller smuk æstetik som blikfang, som en indgang: "Adr, det kan jeg ikke lide" eller "Jeg vil have mere!" For mig er de lige gode.

Oversat fra engelsk af Steffen Maarup
